

IDŹ DO

PRZYKŁADOWY ROZDZIAŁ

SPIS TREŚCI

KATALOG KSIĄŻEK

KATALOG ONLINE

ZAMÓW DRUKOWANY KATALOG

TWÓJ KOSZYK

DODAJ DO KOSZYKA

CENNIK I INFORMACJE

ZAMÓW INFORMACJE
O NOWOŚCIACH

ZAMÓW CENNIK

CZYTELNIA

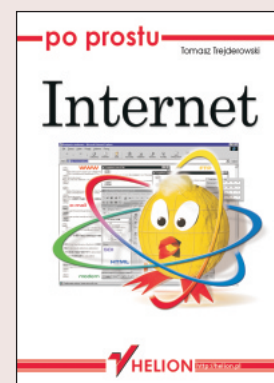
FRAGMENTY KSIĄŻEK ONLINE

Po prostu Internet

Autor: Tomasz Trejderowski

ISBN: 83-7197-681-X

Format: B5, stron: około 330

A więc chcesz poznać Internet i stworzyć własną stronę internetową? Żaden problem! Zapewne zastanawiasz się, jak długa będzie lista umiejętności, które powinieneś posiadać, by móc skorzystać z tej książki. Otóż nic bardziej mylnego! Książka jest tak napisana, aby mógł z niej skorzystać każdy bez względu na posiadany dotychczas zasób wiedzy. Omówione jest w niej wszystko, co jest niezbędne, by móc wykreować własną witrynę internetową, posługiwać się pocztą elektroniczną czy też ściągać pliki przez FTP. Książka Po prostu Internet została napisana z myślą o wszystkich tych Czytelnikach, którzy chcą należeć lub od niedługo czasu należą do społeczności internetowej w Polsce. Główną tematyką książki stanowi, opisane w sposób rzeczowy i bardzo bogato ilustrowane, tworzenie stron WWW, lecz nie zabrakło także niezbędnych informacji podstawowych – wprowadzających w tematykę związaną z Internetem. Książka ta dotyczy tworzenia stron internetowych na komputerach klasy PC. Przeznaczona jest głównie dla początkujących webmasterów, jednakże osoby posiadające już pewne doświadczenie w tej materii również mogą znaleźć w niej interesujące pozycje.

Spis treści

Wstęp	Dla kogo jest ta książka?	11
Część I	Wiadomości	15
Rozdział 1.	Po prostu... Internet	17
	Genesis, czyli jak to wszystko się zaczęło...	18
	Jak to działa?	24
	www.fajna_nazwa.com	26
	Ruch w sieci	26
	Zamiana na adres IP	27
	Adresy internetowe	29
	Koszt	30
	Domeny główne	31
	Serwer — co to takiego???	35
	World Wide Web Consortium	36
	Porządek musi być!	36
	Język	37
	Internet także dla niepełnosprawnych	38
	Internet — świat pełen dziwów	39
	Internet2 znaczy przyszłość	39
	Czy Internet przetrwałby wojnę nuklearną?	40
Rozdział 2.	Historie prze Internet pisane...	41
	Jarkko Oikarinen: powstanie IRC-a	42
	Dariusz Majgier: jak to z Reporterem było	45
Rozdział 3.	Zaczynamy!	51
	Modem	52
	A po co mi coś takiego?	52
	Wybór modemu	53
	Umieszczenie modemu w komputerze	57
	Instalacja oprogramowania (sterowniki)	59
	Konfiguracja połączenia z Internetem	63
	Koszt połączenia	70

Terminal SDI.....	72
Klasyfikacja.....	72
Montaż.....	72
Instalacja oprogramowania (sterowniki).....	74
Korzystanie z terminala.....	77
(Pierwsze) połączenie z Internetem.....	78
Logowanie.....	78
Negocjacja modemów.....	79
Połączenie.....	82
Testowanie połączenia.....	83
Zakończenie połączenia.....	86
Rozdział 4. Przeglądarki internetowe	87
Korzystanie z przeglądarki.....	88
Strony internetowe.....	88
On-line/Off-line.....	89
Wojny przeglądarek.....	96
Wbudowane edytory.....	97
Rozszerzone paski narzędziowe.....	97
Microsoft Internet Explorer.....	98
W dwóch słowach.....	98
Instalacja.....	100
Użytkowanie.....	101
Konfiguracja.....	105
Netscape Communicator 4.61.....	109
Sylaba Komunikator 4.75.....	110
Netscape 6.....	112
Opera 4.....	115
Rozdział 5. Pięć słów o poczcie elektronicznej	119
Adres pocztowy.....	121
Outlook Express.....	122
Konfiguracja programu.....	122
Książka adresowa.....	129
Zarejestrowanie nowego konta pocztowego w programie.....	130
Tworzenie i wysyłanie nowej wiadomości, odpowiadanie na wiadomość.....	133
Wirusy.....	144
Wysyłanie plików.....	148
Grupy dyskusyjne.....	149

Rozdział 6.	Panie! A jak tam polskie ogonki?	151
Rozdział 7.	Narzędzia do edycji HTML	155
Rozdział 8.	Filozofia katalogów i plików na serwerach internetowych	161
	Krótką charakterystyka systemów uniksowych	162
	Adresy pośrednie i bezpośrednie	164
	index.html.....	165
	Tylko NIE polskie ogonki!.....	166
Część II	HTML	167
Rozdział 9.	Co to jest ten HTML?	169
Rozdział 10.	Netykieta Webmastera	173
Rozdział 11.	HTML dla bardzo, bardzo niecierpliwych	179
	Znaczniki HTML.....	180
	Szkielet dokumentu	181
	Dodatkowe informacje dla przeglądarki	182
	Tytuły	184
	Rozdzielanie linii i akapitów	185
	Linie poziome.....	186
	Numerowanie i wypunktowanie.....	187
	Różne formatowanie tekstu.....	188
	Odnośniki	191
	Grafika.....	192
	Zakończenie	193
Rozdział 12.	Struktura pliku HTML	195
	Do czego służą edytory znaczników HTML?	198
	Prologi	200
	Stałe elementy języka HTML.....	202
	Sekcja <HEAD> — nagłówek strony	203
	Meta	203
	Tytuł strony internetowej	207
	Adres bazowy	207
	Sekcja <BODY> — właściwa treść strony	208
	Kolory.....	208
	Grafika.....	210

Rozdział 13. Czcionki	211
Wprowadzanie tekstu	212
Ogólnie	212
Znaki specjalne	214
Format tekstu.....	215
Krój czcionki	217
Rozmiar czcionki.....	218
Kolor czcionki	219
Znaczniki logiczne	220
Rozdział 14. Bloki tekstu	221
Tytuły	221
Pozioma linia rozdzielająca.....	222
Blok pierwotnie formatowany.....	225
Blok cytowany.....	225
Adres	226
Justyfikacja obiektów	226
Komentarz	227
Blok	227
Obramowanie	228
Rozdział 15. Odnośniki	229
Odnośniki... ..	231
...do adresów sieciowych.....	232
...do innych dokumentów	233
...do plików na serwerach FTP	233
...do plików na dysku lokalnym.....	234
...do adresów e-mail.....	234
...do grup dyskusyjnych.....	236
...do innych usług internetowych.....	236
Cel	237
Etykiety	237
Mapy odsyłaczy.....	239
Rozdział 16. Listy	241
Lista nieuporządkowana.....	242
Lista uporządkowana.....	244
Lista definicji.....	245

Rozdział 17. Media	247
Wprowadzenie do grafiki	248
Grafika w dokumentach HTML	251
Animacja Marquee	256
Dźwięk i wideo.....	257
Macromedia Flash	261
Rozdział 18. Tabele	263
Wprowadzenie do tabel.....	264
Obramowanie i marginesy	266
Wymiary tabeli.....	267
Wyrównanie tekstu.....	268
Kolory	270
Tytuł tabeli	270
Nagłówki	271
Łączenie komórek	272
Teoretyczny podział tabeli	274
Rozdział 19. Zagnieżdżanie dokumentów HTML	275
Adresowanie pływających ramek.....	277
Rozdział 20. Ramki	279
Znacznik <FRAMESET>.....	280
Znaczniki <FRAME>.....	281
Znacznik <NOFRAMES>.....	282
Łączenie ramek	283
Adresowanie ramek.....	283
Część III FTP	285
Rozdział 21. Protokół FTP	287
Rozdział 22. WS_FTP LE	289
Rozdział 23. Przykładowa sesja FTP	291
Dodatki	301
Dodatek A Kolory na stronach WWW	303
Dodatek B Lista domen	307

Dodatek C	Gdzie mam założyć konto?	311
	Hoga	312
	Onet.pl	312
	Poland.com	313
	Wirtualna Polska	313
	Inne	313
	Rywalizacja na zachodzie	314
Dodatek D	WAP — co to takiego?	315
Dodatek E	Pobieranie plików z Internetu	317
	GetRight	318
	Net Vampire	321
	Teleport Pro	323
Dodatek F	Kompresja plików	327
Dodatek G	Emotikony	331
	Skorowidz	333

HTML dla bardzo, bardzo niecierpliwych

11

Rozdział ten jest przeznaczony dla osób, które chcą się nauczyć tworzyć bardzo proste strony internetowe, wykorzystując minimum środków i nakładów czasowych. Muszę jednak przestrzec, że, czytając ten rozdział, nie poznasz nawet podstaw języka *HTML*, a jedynie kompletne minimum wiedzy niezbędnej do tworzenia najprostszego dokumentu hipertekstowego (najprostszej strony internetowej). Jeżeli mimo wszystko planujesz poświęcić więcej czasu na naukę, zachęcam Cię do przeczytania także tego rozdziału — w następnych prawie wszystkie kwestie będą omówione ponownie (dokładniej i bardziej obrazowo), ale mogą też zdarzyć się odwołania do treści tutaj zawartej.

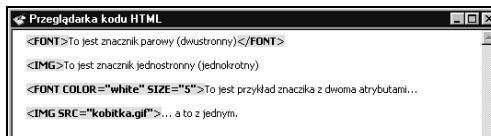
HTML dla bardzo, bardzo niecierpliwych

Znaczniki HTML

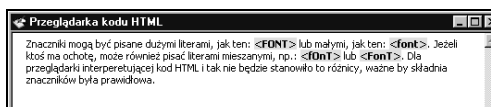
Znacznik języka *HTML* to specjalny ciąg znaków (najczęściej wyraz z języka angielskiego lub literowy skrót go oznaczający), ujęty w nawiasy ostre (zwane niekiedy „nawiasami trójkątnymi”): „<” — to jest nawias otwierający, „>” — to zaś nawias zamykający. Brak nawiasu otwierającego bądź zamykającego może (ale niekoniecznie musi) spowodować zignorowanie danego znacznika przez przeglądarkę internetową i w efekcie błędy w sposobie wyświetlania strony.

W większości przypadków znaczniki grupuje się w pary, przy czym znacznik otwierający piszemy bez zmian (), a nazwę znacznika zamykającego poprzedzamy znakiem „/” (). Zdarzają się także znaczniki jednokrotne — nieposiadające znacznika zamykającego (na przykład:). Ponadto każdy z nich może (ale nie musi) posiadać jeden lub więcej atrybutów, które przyjmują różne wartości, wpływając odpowiednio na zastosowanie danego znacznika na stronie (na przykład: lub). Wartości atrybutów piszemy zawsze w nawiasach. (Rysunek 11.1)

Nie jest ważne, czy znaczniki piszemy dużymi czy małymi literami, w obu przypadkach są interpretowane w ten sam sposób. (Rysunek 11.2)

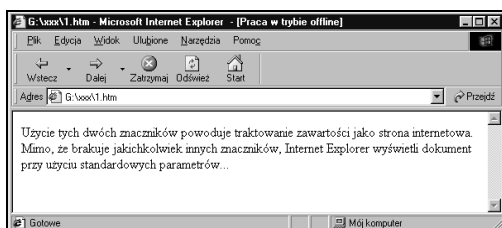
Rysunek 11.1. Przykładowe znaczniki języka HTML

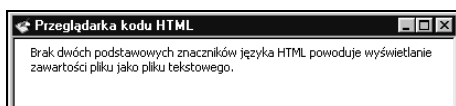
Rysunek 11.2. Wielkość liter w nazwach znaczników HTML nie ma większego znaczenia

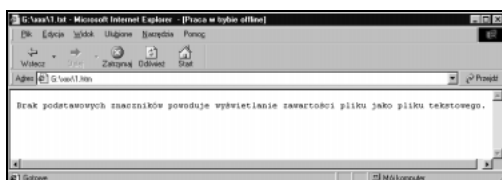
Rysunek 11.3. Użycie dwóch podstawowych znaczników języka HTML już klasyfikuje dokument jako stronę WWW...

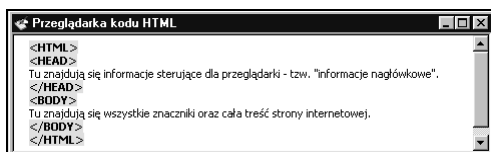
Rysunek 11.4. ...co można sprawdzić w przeglądarce internetowej

Rysunek 11.5. Brak tych znaczników powoduje traktowanie zawartości jako dokumentu tekstowego...

Rysunek 11.6. ...co również można od razu sprawdzić w przeglądarce

Rysunek 11.7. Podstawowy szkielet każdego dokumentu typu HTML

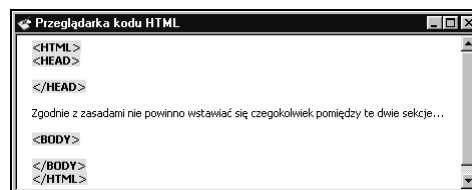
Szkielet dokumentu

Każdy plik języka *HTML* musi zaczynać się znacznikiem otwierającym `<HTML>`, a kończyć zamykającym `</HTML>`. Informacje poza tymi dwoma znacznikami są ignorowane.

W następnych rozdziałach pokażemy, że nie jest to do końca prawdą, ale obecnie nie będziemy się tym zajmować. (Rysunki 11.3 – 11.6)

Każda strona internetowa powinna składać się ze specjalnie ustalonego szkieletu, w którym można wyróżnić dwie główne części: „głowę” (lub inaczej „nagłówek” — *head*) oraz „ciało” (*body*), które powinny występować w niezmiennej konstrukcji. (Rysunek 11.7)

Niektórzy uważają (i niektóre edytory *HTML* na to pozwalają), że pomiędzy `</HEAD>` a `<BODY>` można wprowadzać jakieś dodatkowe informacje, ale zgodnie ze standardem nic nie powinno się tam znajdować, tak by wyraźnie odróżnić informacje sterujące (zawarte w „głowie”) od właściwej treści strony (zawartej w „ciele”). (Rysunek 11.8)

Rysunek 11.8. Zgodnie z zasadami tak robić nie wolno...

Dodatkowe informacje dla przeglądarki

W części nagłówkowej warto dodać kilka informacji. Między innymi tytuł naszej strony internetowej. Dodajemy go, umieszczając parę znaczników `<TITLE>` oraz `</TITLE>`. Cały tekst znajdujący się pomiędzy nimi będzie traktowany jako tytuł strony internetowej i najczęściej wyświetlany w pasku tytułowym głównego okna przeglądarki. Jeżeli ominiesz te znaczniki, to w miejscu tytułu znajdzie się adres pliku, którego treść jest obecnie wyświetlona. Pamiętaj, że tytuł nie ukaże się w treści strony, lecz jedynie na pasku tytułowym okna przeglądarki. Porównaj rysunki 11.9 i 11.10.

Drugim (jeszcze ważniejszym) elementem sekcji nagłówkowej jest informacja dla przeglądarki, w jakiej stronie kodowej zapisane są znaki narodowej w danej stronie internetowej. Jak powiedziałem w rozdziale 6., jedynym poprawnym standardem kodowania polskich liter jest *ISO Latin 2* (oznaczenie kodowe *ISO-8859-2*). Aby przykazać przeglądarce informację o tym, że polskie litery są zapisane właśnie w tym standardzie, należy w części nagłówkowej wstawić następujący ciąg znaczników: (Rysunek 11.11)

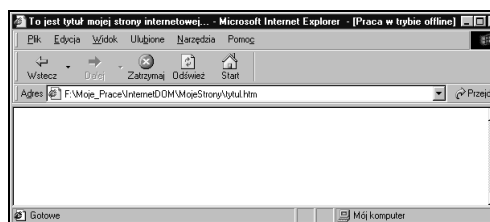
```
<META HTTP-EQUIV="content-type"
➔CONTENT="text/html; charset=iso-8859-2">
```

Należy też zwrócić uwagę na to, czy strony rzeczywiście są zapisywane w takim standardzie (większość edytorów *HTML* nie ma z tym żadnych problemów), gdyż samo dodanie tej definicji nie spowoduje automatycznej konwersji pliku i w przypadku innego niż zdefiniowany kodowania polskich znaków, będą one wyświetlane nieprawidłowo.


```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>To jest tytuł mojej strony internetowej...</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
</BODY>
</HTML>
```

Rysunek 11.9. Znacznik powodujący nadanie stronie internetowej tytułu...

Rysunek 11.10. ...który jest najczęściej wyświetlany na pasku tytułowym przeglądarki


```
<HTML>
<HEAD>
<META HTTP-EQUIV="content-type" CONTENT="text/html; charset=iso-8859-2">
<TITLE>To jest tytuł mojej strony internetowej...</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
</BODY>
</HTML>
```

Rysunek 11.11. Bardzo ważny znacznik (element sekcji *HEAD*), którego nadanie jest niezbędne, by polskie znaki na stronie internetowej były wyświetlane w sposób prawidłowy

Rysunek 11.12. Bez względu na użyty sposób zapisu ta przykładowa strona będzie miała czarny kolor tła

Znacznik `<BODY>` ma kilka atrybutów (dodatkowych informacji dla przeglądarki), które mogą przyjmować określone wartości. I tak, aby zmienić kolor tła na edytowanej stronie (jeżeli tego nie dokonasz, zostanie przyjęty kolor domyślny przeglądarki, zwykle szary), należy, zamiast pustego znacznika `<BODY>`, użyć go wraz z atrybutem `BGCOLOR` (*background color* — kolor tła) i odpowiednią dla tego znacznika wartością, czyli wpisać:

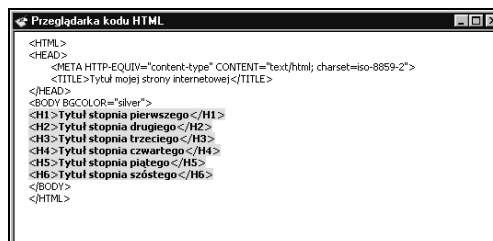
```
<BODY BGCOLOR="ko1or">
```

Jako wartość atrybutu `BGCOLOR` można użyć albo angielskiej nazwy koloru (*gray, blue, yellow, red* itd.), albo wartości liczbowej koloru zapisanej w systemie szesnastkowym. W tym przypadku podaje się wartości każdej z trzech barw podstawowych: czerwonej, zielonej i niebieskiej (*red, green* i *blue*), które mogą być w zakresie od 0 (00 szesnastkowo) do 255 (FF szesnastkowo). Na przykład kolor czarny można zdefiniować, podając wartości atrybutu `BGCOLOR` jako *black* (nazwa) lub `#000000` (szesnastkowo), zaś kolor biały jako *white* lub `#FFFFFF`. Pamiętaj, żeby na w swoich stronach zawsze wybierać tylko jedną formę zapisu koloru (albo nazwą, albo szesnastkowo), gdyż użycie obu równocześnie jest błędem. (Rysunek 11.12)

Podstawowe kolory możliwe do stosowania w przeglądarkach (definiowane przez podanie ich nazwy) to: *black, silver, gray, white, maroon, red, purple, fuchsia, green, lime, olive, yellow, navy, blue, teal* oraz *aqua*. Tabelę wszystkich kolorów dostępnych w języku *HTML* oraz odpowiadających im wartości szesnastkowych znajdziesz na końcu książki w dodatkach.

Tytuły

Tytuły (przez niektórych błędnie nazywane „nagłówkami”) to partie tekstu wyróżniające się na stronie rozmiarem oraz sposobem formatowania czcionki użytej do ich wypisania. W języku *HTML* masz do dyspozycji sześć „poziomów” takich tytułów, przy czym poziom pierwszy jest poziomem najwyższym (tekst tytułu jest wypisywany czcionką o największym rozmiarze), a poziom szósty jest poziomem najniższym (tekst tytułu jest wypisywany czcionką o najmniejszym rozmiarze, przy czym i tak z reguły jest ona większa niż domyślna czcionka użyta do zapisania treści strony). Tytuły wraz z numerem poziomu definiujemy, ujmując tekst, który ma stanowić treść tytułu, w parę znaczników w postaci `<Hn>tekst</Hn>`, gdzie *n* to stopień (poziom) tytułu. Zmienna ta może przyjmować wartości od 1 do 6. (Rysunki 11.13, 11.14)

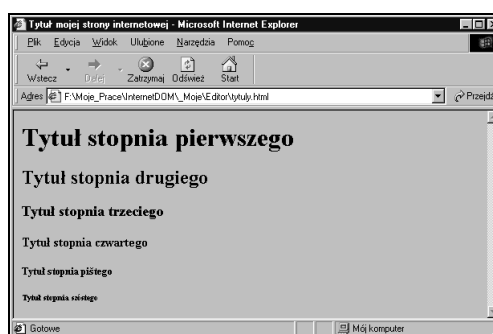


```

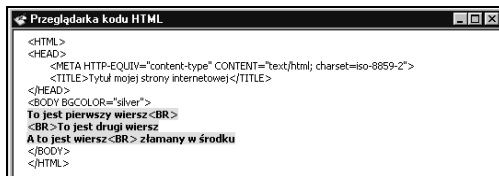
<HTML>
<HEAD>
  <META HTTP-EQUIV="content-type" CONTENT="text/html; charset=iso-8859-2">
  <TITLE>Tytuł mojej strony internetowej</TITLE>
</HEAD>
<BODY BGCOLOR="silver">
  <H1>Tytuł stopnia pierwszego</H1>
  <H2>Tytuł stopnia drugiego</H2>
  <H3>Tytuł stopnia trzeciego</H3>
  <H4>Tytuł stopnia czwartego</H4>
  <H5>Tytuł stopnia piątego</H5>
  <H6>Tytuł stopnia szóstego</H6>
</BODY>
</HTML>

```

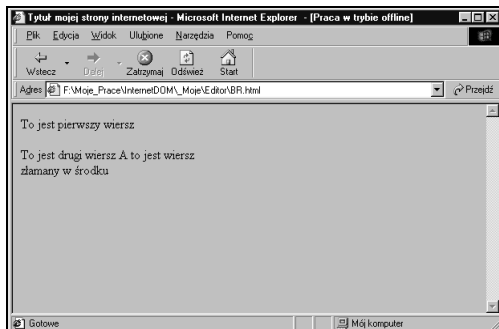
Rysunek 11.13. Do dyspozycji masz sześć poziomów tytułów...

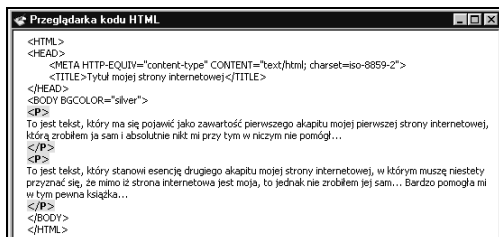
Rysunek 11.14. ...które różnią się dość znacznie w przeglądarce

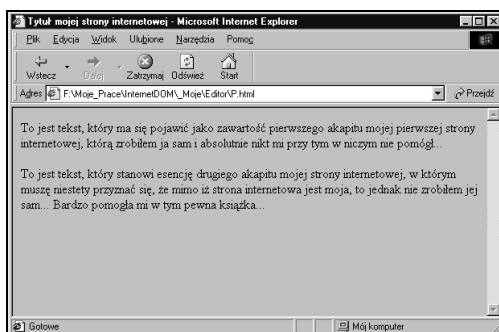
Rysunek 11.15. Przykład zastosowania znacznika `
`

Rysunek 11.16. Jego działanie może się wydawać chaotyczne na pierwszy rzut oka, ale po dogłębnej analizie kodu, który daje taki efekt, wszystko okazuje się być jasne

Rysunek 11.17. Wykorzystanie znaczników `<P>` oraz `</P>` do dzielenia tekstu na osobne akapity...

Rysunek 11.18. ...i efekt w przeglądarce

Rozdzielanie linii i akapitów

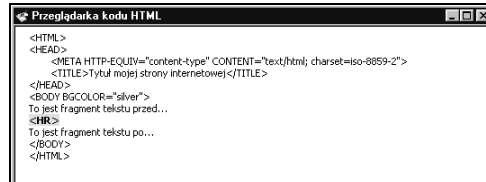
W domyśle przeglądarka, podczas interpretacji kodu *HTML*, ignoruje wszelkie znaki przejścia do nowej linii. Ma to na celu umożliwienie projektantowi uzyskania czytelnego kodu, umieszczając jego fragmenty w osobnych liniach. Co zrobić jednak, by zmusić przeglądarkę do rozpoczęcia nowej linii tekstu? Trzeba „złamać” (*break*) tekst w danym miejscu, przy użyciu znacznika `
`. Stosuje się go dokładnie tam, gdzie ma nastąpić złamanie, bez względu na to, czy jest to początek, koniec czy środek zdania. (Rysunki 11.15, 11.16)

Możesz zastosować kilka następujących po sobie znaczników `
` nie tylko po to, by złamać tekst, ale także, by wizualnie wydzielić (pionowo) pewne partie tekstu.

Przy użyciu pary znaczników `<P>` oraz `</P>` możesz objąć fragment tekstu, traktowany jako osobny akapit. Pomiedzy akapitami (parami powyższych znaczników) przeglądarka automatycznie dodaje jedną pustą linię rozdzielającą (jak ma to miejsce w większości amerykańskich wypracowań. :) (Rysunki 11.17, 11.18)

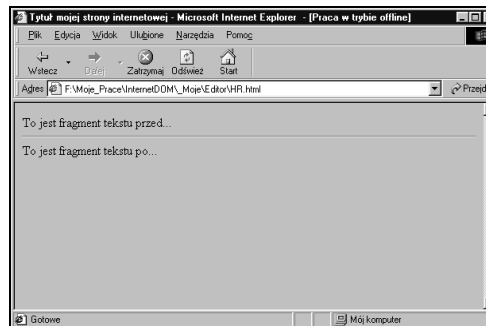
Linie poziome

Aby wydzielić fragment tekstu poziomą linią, należy zastosować znacznik <HR>. (Rysunki 11.19, 11.20)

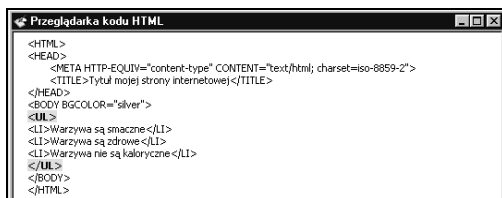


```
<HTML>
<HEAD>
  <META HTTP-EQUIV="content-type" CONTENT="text/html; charset=iso-8859-2">
  <TITLE>Tytuł mojej strony internetowej</TITLE>
</HEAD>
<BODY BGCOLOR="silver">
  To jest fragment tekstu przed...
  <HR>
  To jest fragment tekstu po...
</BODY>
</HTML>
```

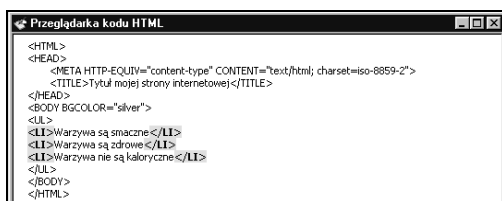
Rysunek 11.19. Użycie znacznika <HR> do rozdzielenia ważniejszych partii materiału

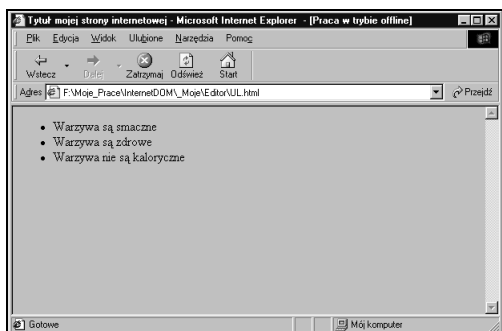
Rysunek 11.20. Efekt użycia w przeglądarce

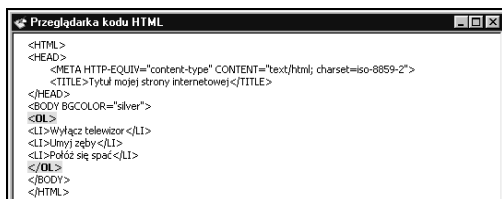
Rysunek 11.21. Sposób otwierania i zamykania listy nienumerowanej (wypunktowanej)

Rysunek 11.22. Zamykanie znacznika nie jest wymagane, ale zgodnie ze standardem powinieneś to zrobić

Rysunek 11.23. Śliczna lista punktowana w przeglądarce

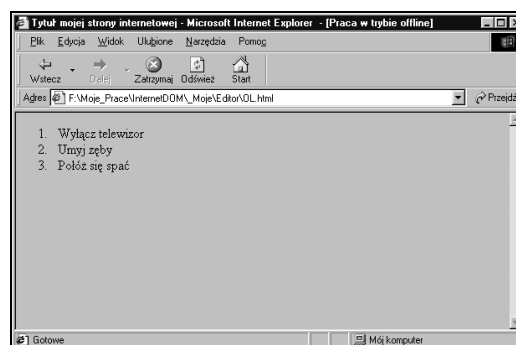

Rysunek 11.24. Zmiany, jakie należy wprowadzić w kodzie HTML, aby przekształcić listę wypunktowaną w numerowaną

Numerowanie i wypunktowanie

Czasami konieczne jest przedstawienie kilku linii tekstu w formie listy numerowanej lub punktowanej. W pierwszym przypadku należy skorzystać z pary znaczników oraz (*unordered list* — lista nieporządkowa). W drugim przypadku należy użyć pary znaczników i (*ordered list* — lista porządkowa). W obrębie tych dwóch par znaczników dodajesz nowe pozycje za pomocą znacznika , którego działanie jest prawidłowe nawet wtedy, gdy go nie zamkniesz, ale dla porządku należy jednak zamykać. Przykład listy wypunktowanej widać na rysunku 11.23.

Zaś numerowanej, na rysunku 11.25.

Rysunek 11.25. Efekt wprowadzonych zmian w przeglądarce

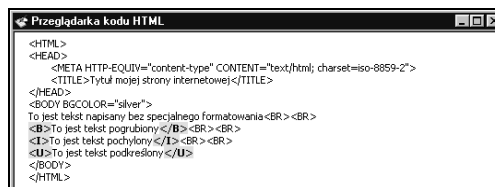
Różne formatowanie tekstu

Pośród wielu możliwych formatowań, jakie można nadać tekstowi, omówimy kilka najważniejszych. Ich użycie polega na standardowym objęciu fragmentu tekstu, któremu ma zostać nadane konkretne formatowanie, parą znaczników: otwierającym i zamykającym.

Aby pogrubić fragment tekstu, obejmij go znacznikami `` oraz `` (*bold* — pogrubienie). Podobnie ma się sprawa w przypadku podkreślania tekstu (wtedy stosujesz znaczniki `<U>` i `</U>` *underline*) oraz wypisania go kursywą (*italic*): `<I>` oraz `</I>`. (Rysunki 11.26, 11.27)

Aby zdefiniować justyfikację tekstu (rozłożenie tekstu względem lewego i prawego marginesu strony), musisz skorzystać ze znanego już znacznika `<P>` i nadać odpowiednią wartość jego atrybutowi `ALIGN`. Obejmij fragment tekstu znacznikami `<P ALIGN="right">` oraz `</P>`, by wymusić jego wyrównanie do prawego marginesu strony. Analogicznie użyj `<P ALIGN="center">`, by wypisać tekst centralnie (na środku) względem obu marginesów oraz `<P ALIGN="left">`, by wymusić wyrównanie tekstu do lewego marginesu strony. Jak zapewne domyślasz się, aby wypisać tekst danego akapitu przy lewym marginesie, wystarczy użyć pary znaczników `<P>` oraz `</P>` bez żadnego dodatkowego atrybutu.

Możesz użyć znacznika otwierającego `<CENTER>` na początku danego fragmentu tekstu oraz znacznika zamykającego `</CENTER>` na końcu tego fragmentu, co ma identyczne działanie jak `<P ALIGN="center">`. Nie możesz niestety stosować znaczników `<RIGHT>` i `<LEFT>`. (Rysunki 11.28, 11.29)

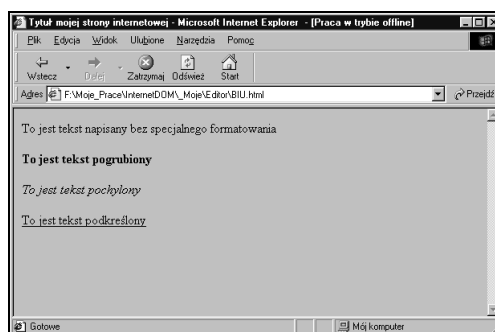


```

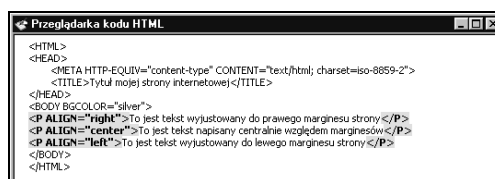
<HTML>
<HEAD>
  <META HTTP-EQUIV="content-type" CONTENT="text/html; charset=iso-8859-2">
  <TITLE>Tytuł mojej strony internetowej</TITLE>
</HEAD>
<BODY BGCOLOR="silver">
  To jest tekst napisany bez specjalnego formatowania<br><br>
  <B>To jest tekst pogrubiony</B><br><br>
  <I>To jest tekst pochylony</I><br><br>
  <U>To jest tekst podkreślony</U>
</BODY>
</HTML>

```

Rysunek 11.26. Sposób użycia podstawowych znaczników formatujących tekst...

Rysunek 11.27. ...oraz efekt ich działania zaprezentowany w przeglądarce Internet Explorer

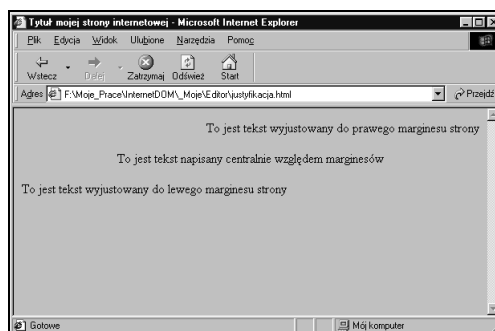


```

<HTML>
<HEAD>
  <META HTTP-EQUIV="content-type" CONTENT="text/html; charset=iso-8859-2">
  <TITLE>Tytuł mojej strony internetowej</TITLE>
</HEAD>
<BODY BGCOLOR="silver">
  <P ALIGN="right">To jest tekst wyrównowany do prawego marginesu strony</P>
  <P ALIGN="center">To jest tekst napisany centralnie względem marginesów</P>
  <P ALIGN="left">To jest tekst wyrównowany do lewego marginesu strony</P>
</BODY>
</HTML>

```

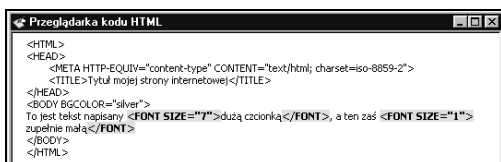
Rysunek 11.28. Zastosowanie znaczników wyrównujących w kodzie HTML...

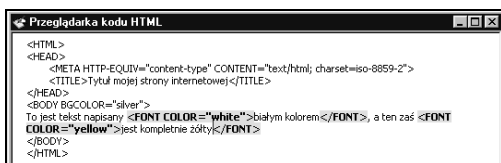
Rysunek 11.29. ...oraz efekt ich działania w przeglądarce

Rysunek 11.30. Znacznik `` (w odróżnieniu od znaczników tytułów `<Hn>`) umożliwia zmianę rozmiaru czcionki wewnątrz danej linii tekstu

Rysunek 11.31. A tu sposób jego użycia

Rysunek 11.32. Zmiana koloru jest dziecinnie prosta...

Rysunek 11.33. ...i od razu można obserwować efekt zmiany w przeglądarce

Sprawa się trochę (ale tylko odrobinę) komplikuje, jeżeli chcesz zmienić rozmiar czcionki, jej kolor lub nazwę (krój). W tym celu trzeba zastosować parę znaczników `` i `` wraz z odpowiednimi atrybutami i ich wartościami.

Aby zmienić rozmiar czcionki, wpisz znacznik otwierający w postaci ``, gdzie zmienna *wielkosc* może przyjmować wartości w zakresie od 1 do 7 i nie należy mylić tego z tzw. *punktami typograficznymi* stosowanymi na przykład w programie *Microsoft Word*. Domyślna czcionka o rozmiarze 3 (``) odpowiada rozmiarowi 10 (czasem 12) punktów typograficznych. Należy też zwrócić uwagę, że w tym przypadku numeracja postępuje w odwrotnym kierunku, niż miało to miejsce w przypadku tytułów. Tutaj czcionka o rozmiarze 1 jest czcionką najmniejszą, a czcionka o rozmiarze 7, największą. Ponadto zastosowanie któregoś ze znaczników tytułu (na przykład `<H1>`) nadaje dane sformatowanie całej linijce oraz przenosi tekst do nowej linijki — nie można użyć tego sposobu, chcąc zmienić rozmiar czcionki wewnątrz zdania bądź linijki. (Rysunki 11.30, 11.31)

W podobny sposób zmienia się kolor czcionki, nadając odpowiednią wartość (dokładnie na tej samej zasadzie, jak miało to miejsce w przypadku zmiany koloru tła strony) atrybutowi `COLOR`. Aby tego dokonać, wpisz ``, następnie fragment tekstu, którego kolor chcesz zmienić, a całość zakończ znacznikiem zamykającym ``. (Rysunki 11.32, 11.33)

Aby zmienić nazwę czcionki (a tym samym jej krój — wygląd), musisz odpowiednio zmodyfikować wartość atrybutu `FACE`. Uważaj jednak! Nie wszystkie czcionki z Twojego systemu będą dostępne również w Internecie dla przeglądających stronę. Najlepiej stosować najpopularniejsze nazwy (oprócz standardowej): *Arial*, *Courier*, *Tahoma* lub *Verdana*. Aby zmienić krój czcionki, obejmij żądany fragment tekstu znacznikiem otwierającym ``, a zamknij znacznikiem zamykającym ``. (Rysunki 11.34, 11.35)

Oczywiście atrybuty znacznika `` (innych także) możesz mieszać i używać kilku lub wszystkich na raz — wtedy należy każdy z nich oddzielić znakiem spacji, na przykład wpisując ``.

Podsumowując fragment o formatowaniu tekstu, warto wspomnieć o dwóch sprawach. Wszelkie omówione do tej pory znaczniki formatowania (jak i większość pozostałych znaczników „parowych”) mają zastosowanie od znacznika otwierającego, aż do miejsca wystąpienia znacznika zamykającego, bez względu na to, czy wewnątrz tekstu stosujesz takie znaczniki jak łamanie tekstu (`
`) czy wstawianie poziomej linii (`<HR>`). Ponadto przeglądarka powinna je również zinterpretować prawidłowo, gdy przekroczą granice akapitów, ale, zgodnie z zasadami, wszelkie znaczniki otwarte wewnątrz nowego akapitu (po znaczniku `<P>`) powinno się zamykać przed zakończeniem tego akapitu (przed znacznikiem `</P>`).

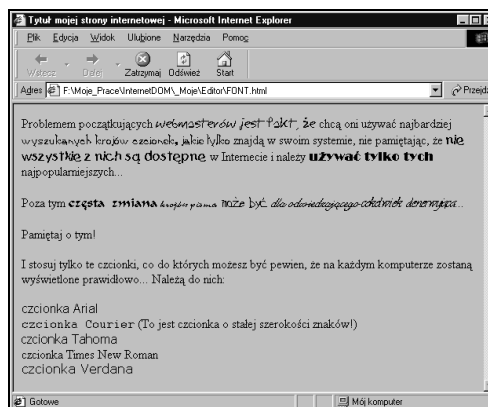
Ponadto pamiętaj o tym, że obowiązującym obecnie standardem jest standard *HTML 4.0*, który wprowadza bardzo szerokie zastosowanie Kaskadowych arkuszy stylów (*Cascade Style Sheets* — *CSS*) właśnie między innymi do formatowania tekstu. Może to się wydać dziwne, ale większość z omówionych do tej pory znaczników już nie obowiązuje i jeżeli chcesz być „rasowym webmasterem”, musisz nauczyć się formatować tekst przy użyciu *CSS*. Informacje na ten temat znajdziesz w książce „Po prostu Internet. Techniki zaawansowane”, mojego autorstwa, która już niebawem ukaże się nakładem wydawnictwa Helion.

```

<HTML>
<HEAD>
<META HTTP-EQUIV="content-type" CONTENT="text/html; charset=iso-8859-2">
<TITLE>Tytuł mojej strony internetowej</TITLE>
</HEAD>
<BODY BGCOLOR="silver">
Problemem początkujących <FONT FACE="BarnesReczny">webmasterów jest fakt, że </FONT>
choć oni używać najbardziej <FONT FACE="Bard">wyszukiwanych krojów czcionek, jakie tylko
</FONT> znajdują w swoim systemie, nie pamiętając, że <FONT FACE="Kis">nie wszystkie z nich
są dostępne </FONT> w Internecie i należy <FONT FACE="PL Bravo">używać tylko tych
</FONT> najpopularniejszych... <BR> <BR>
Pozą tym <FONT FACE="PL Merlan">częsta zmiana </FONT> <FONT FACE="PL Shogun">
krojów pisma </FONT> <FONT FACE="Roughedge CE"> może być </FONT> <FONT
FACE="Signet Roundhand CE ATI"> dla odwiedzającego </FONT> <FONT
FACE="Vivienne"> cokolwiek denerwująca </FONT>... <BR> <BR>
Pamiętaj o tym! <BR> <BR>
I stosuj tylko te czcionki, co do których możesz być pewien, że na każdym komputerze zostaną
wyświetlone prawidłowo... Należą do nich: <BR>
<BR> <FONT FACE="arial">czcionka Arial</FONT>
<BR> <FONT FACE="courier">czcionka Courier</FONT> (To jest czcionka o stałej szerokości
znaków!)
<BR> <FONT FACE="tahoma">czcionka Tahoma</FONT>
<BR> <FONT FACE="times">czcionka Times New Roman</FONT>
<BR> <FONT FACE="verdana">czcionka Verdana</FONT>
</BODY>
</HTML>

```

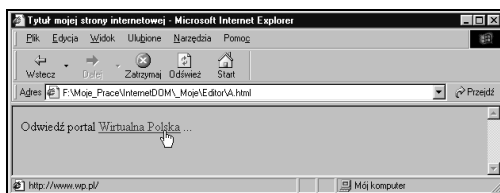
Rysunek 11.34. Różne przykłady użycia atrybutu `FACE` znacznika ``

Rysunek 11.35. Uważaj! Zastosowanie zbyt dużego wachlarza czcionek może spowodować błędy w wyświetlaniu strony i zniechęcić do niej odwiedzających

Rysunek 11.36. Sposób dodawania odnośników do innych obiektów (stron, adresów, plików)

Rysunek 11.37. Użytkownik po najechaniu wskaźnikiem myszy na utworzony odnośnik będzie mógł odczytać adres, na jaki masz zamiar go wysłać

Rysunek 11.38. Przykład zdefiniowania odnośnika do konkretnego pliku

Rysunek 11.39. Dodanie odnośnika, po kliknięciu którego będzie można wysłać list e-mail na podany adres

Odnośniki

Popularnie nazywane też linkami lub odsyłaczami, służą do powiązania kilku stron (kilku dokumentów) w funkcjonalną całość. Dzięki nim odwiedzający Twoją stronę może (klikając odpowiednio wyróżniony fragment tekstu) „przenieść się” do innego dokumentu, który znajduje się w zasobach Twojej własnej strony internetowej (wtedy mamy do czynienia z odnośnikiem lokalnym, nazywanym również adresem względnym) lub na innym serwerze (znajdującym się może tysiące kilometrów dalej) — wtedy mamy do czynienia z adresem absolutnym lub bezwzględnym. Więcej na ten temat znajdziesz w rozdziale 8.

Utworzenie odnośnika jest w sumie bardzo proste i polega na dodaniu jednej pary znaczników oraz zmodyfikowaniu jednego atrybutu znacznika otwierającego. Ogólnie wygląda to tak:

```
<A HREF="adres_strony_internetowej">Tekst
➔mający być odnośnikiem</A>
```

Wartość atrybutu HREF może być albo adresem do strony (patrz rysunek 11.36), albo odnośnikiem do jakiegoś lokalnego pliku, znajdującego się w zasobach Twojej strony internetowej. (Rysunki 11.37, 11.38)

Dosyć ważnym odnośnikiem jest również ten, który, zamiast otworzyć określoną stronę internetową, umożliwi wysłanie do autora strony listu e-mail. Służy do tego protokół *mailto:*, a znacznik konstruuje się tak jak poprzednio, tylko tym razem poprzedzając adres właśnie wyrażeniem *mailto:*, a sam adres podając w postaci adresu e-mail (przykład takiego znacznika znajduje się na rysunku 11.39).

Grafika

Przestrzegaj podstawowej zasady, że choćby nie wiem jak piękne było logo firmy i zdjęcia biurowca, jakimi dysponujesz, poważnie zastanów się nad ich umieszczeniem na stronie internetowej. Grafika na stronach WWW ma to do siebie, że nawet najmniejsze obrazki potrafią mieć taki rozmiar jak kilka stron tekstowych, a co za tym idzie, ich załadowanie na komputerze klienta może trwać wystarczająco długo, by go to znudziło i przeszedł na stronę konkurencji, zbudowaną w o wiele lepszy sposób i odczytywaną nieporównywalnie szybciej niż Twoja. Jest to ta sama kwestia, którą poruszyłem w rozdziale 10. — za źle skonstruowaną stronę (na której jest na przykład stanowczo zbyt dużo grafiki) zapłacisz tylko Ty, niską lub zerową oglądalnością.

Aby wstawić grafikę na stronę internetową, należy skorzystać ze znacznika `` (*image* — obraz; jest to znacznik jednokrotny, nie posiada znacznika zamykającego) oraz jego atrybutu `SRC` (*source* — źródło). A więc:

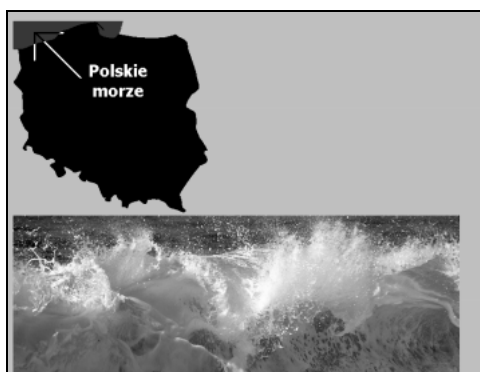
```
<IMG SRC="nazwa_pliku">
```

Jeżeli plik nie znajduje się w tym samym katalogu, co wywołująca go strona, należy dodać jeszcze ścieżkę dostępu (według zasad omówionych w rozdziale 8.). W przypadku gdy i grafika, i wywołująca ją strona zostały umieszczone na serwerze w tym samym katalogu, wystarczy podać samą nazwę pliku. (Rysunki 11.40, 11.41)

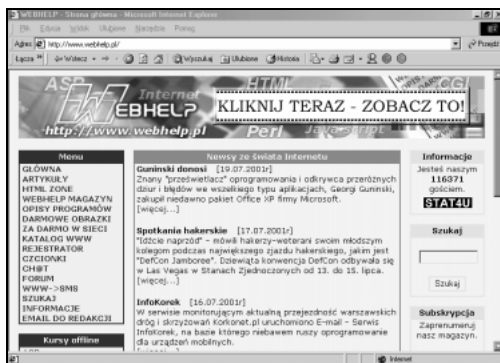
Powinieneś wykorzystywać wyłącznie grafikę w formacie *GIF* (*.gif) lub *JPEG* (*.jpg, *.jpeg, *.jpe).

```
Przeglądarka kodu HTML
<HTML>
<HEAD>
<META HTTP-EQUIV="content-type" CONTENT="text/html; charset=iso-8859-2">
<TITLE>Tytuł mojej strony internetowej</TITLE>
</HEAD>
<BODY BGCOLOR="silver">
<IMG SRC="mapka.gif">
<IMG SRC="fotografie/wiosna/duze/zrodla_rzeki.jpg">
</BODY>
</HTML>
```

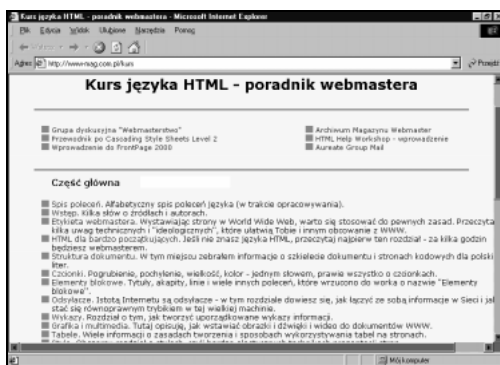
Rysunek 11.40. *Grafikę można umieszczać bezpośrednio w tym samym katalogu, co pliki strony internetowej lub odpowiednio posortowaną (wtedy należy dodać ścieżkę dostępu do pliku, który chcemy pokazać)*

Rysunek 11.41. *Czasami twórcy do tego stopnia przesadzają z grafiką, że nawet wyświetlenie strony na pełnym ekranie nie pokazuje całości — wystrzegaj się takich sytuacji jak ognia!*

Rysunek 11.42. Serwis WebHelp — doskonała baza informacji dla początkujących twórców stron internetowych

Rysunek 11.43. Kurs Pawła Wimmera — najlepszy znany mi przewodnik na temat języka HTML

Zakończenie

Oto wszystkie najbardziej podstawowe informacje na temat tworzenia własnej (najprostszej!) strony internetowej. Jeżeli chcesz dowiedzieć się więcej, powinieneś zajrzeć do następujących rozdziałów, gdzie każde z poruszonych tu zagadnień zostało omówione w sposób szczegółowy.

Nie masz czasu? Więc pozostaje Ci tylko Internet. W nim znajdziesz bardzo dużo dobrych poradników dla początkujących webmasterów, a wśród dobrych podręczników kilka perełek. Ja osobiście polecam doskonały kurs języka HTML Pawła Wimmera oraz serwis WebHelp, który udziela porad nie tylko w tematyce HTML, ale także na temat JavaScript, ASP, PHP i w wielu, wielu innych. (Rysunki 11.42, 11.43)